

Cesta k plnosti šťastia

Každý človek potrebuje k plnosti šťastia len tú jedinú Lásku, ktorá sa volá Ježiš Kristus. Plnosť šťastia dosiahnu len tí, ktorí dychtia po svätosti a učia sa milovať od Ježiša. Matka Terézia často vravievala: „Musíte byť svätí tam, kde ste, a ja musím byť svätá tam, kde ma poslal Boh. Byť svätý neznamená nič viac. Svätosť nie je len luxusom pre niekoľkých vyvolených. To je obyčajná povinnosť – tvoja aj moja. Preto sme boli stvorení.“ Nech nás príklad a príbeh jej života zmobilizujú do neustáleho oživovania túžby po svätosti, do každodennej námahy kráčať v temnostiach viery k plnosti šťastia v nebi.

Detstvo Matky Terézie

Matka Terézia sa narodila 27. augusta 1910 v Skopje v dnešnom Macedónsku, v zámožnej rodine albánskych katolíkov. Rodičia jej dali pri krste meno Ganxhe – Agneška. (Pravé meno Matky Terézie je Ganxhe Bojaxhiu.) Jej otec Nicola Bojaxhiu bol bohatý obchodník a majiteľ stavebnej firmy. Vlastnil množstvo domov a víl a vybudoval prvé divadlo v Skopje. Aj matka Drane pochádzala zo zámožnej albánskej rodiny, Ako sedemnásťročná sa vydala za tridsaťpäťročného Nicolu. Porodila syna Lazara a dve dcéry: Ganxhe a Agatu. Všetky deti prijali s veľkou láskou ako najcennejší dar od Boha.

Rodičia Ganxhe prežívali svoju vieru veľmi konkrétne. Nezabúdali na Ježišove slová: „Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili.“ Rodný dom Matky Terézie bol pre všetkých otvorený, ale zvlášť pre chudobných. Modlitba bola jednou z najdôležitejších vecí ich rodinného života. Denne sa večer schádzali na spoločnú modlitbu a pravidelne sa zúčastňovali na svätej omši. Otec bol radostný človek, ale náročný. Veľa času venoval

výchove svojich detí a často im vravieval: „Musíte byť ku každému štedrý, lebo Boh je štedrý ku nám. Dal nám všetko, preto aj vy preukazujte dobro všetkým. Nedajte si do úst ani sústo bez toho, aby ste sa nepodelili s inými. Egoizmus je choroba ducha, ktorá robí z človeka otroka a nedovoľuje mu dôstojne žiť a slúžiť iným.“ Raz za týždeň matka s deťmi navštevovala chorých v meste a nosila im jedlo a šatstvo. Chcela, aby jej deti boli vnímavé na ľudskú biedu a učili sa láske k blížnemu. Často im pripomínala: „Ste šťastní, lebo bývate v peknom dome, máte čo jesť, máte si čo obliekať a nič vám nechýba. Avšak nesmiete zabúdať, že veľa ľudí trpí hladom, že sú deti, ktoré nemajú čo jesť, nemajú si čo obliecť a keď ochorejú, nemajú peniaze na liečenie.“ Ganxhe bola najlepšou žiačkou v triede, bola vždy veselá, priateľská, pripravená pomáhať iným. Angažovala sa v živote farnosti, spievala v zbere, hrala na gitare, písala básne a farské spoločenstvo bolo pre ňu druhou rodinou. Uvažovala o hudobnej alebo literárnej kariére, mala talent na písanie a jej dielka sa objavovali v miestnych novinách.

Ganxhe Bojaxhiu (vpravo) so svojimi súrodencami

„Egoizmus je choroba ducha, ktorá robí z človeka otroka a nedovoľuje mu dôstojne žiť a slúžiť iným.“

Dramatickou udalosťou pre celú rodinu bola náhla smrť otca v roku 1919. Najpravdepodobnejšie ho v Belehrade otrávil tajná polícia, lebo podporoval vojnu za oslobodenie spod tureckej nadvlády.

Prvé roky po smrti otca boli pre rodinu veľmi ťažké, ale matka, žena silnej viery, sa dokázala popasovať s ťažkosťami. Založila vlastnú firmu, v ktorej predávala výšivky a odevy.

„Matka nás učila modliť sa a pomáhať ľuďom v ťažkostiach, a tak sme aj po smrti otca boli šťastnou rodinou. Učili sme sa, aký význam má modlitba a práca,“ spomína Matka Terézia. „Veľa úbožiacov v Skopje a v okolí poznalo náš dom. ▷

foto: archiv MSI

„Moja matka bola hlboko veriaca žena a jej príklad, jej láska k chudobným mali na mňa rozhodujúci vplyv.“

Nikto nikdy od nás neodchádzal s prázdnyimi rukami. Každý deň s nami niekto obedoval, boli to úbožiaci, ľudia, ktorí nemali nič.“

Ako spoznala svoje povolanie

Matka Terézia vzrušene spomínala, ako po prvý raz začula volanie k rehoľnému životu. „Keď som mala dvanásť rokov, prvý raz som zatúžila úplne patriť Bohu. Počula som jasnú výzvu Pána, aby som mu zasvätila celý svoj život ako rehoľná sestra. Moja matka bola hlboko veriaca žena a jej príklad, jej láska k chudobným mali na mňa rozhodujúci vplyv. Vtedy som tieto myšlienky od seba odháňala a nechcela som sa stať rehoľníčkou. Až oveľa neskôr ako osemnásťročná som Pánovo volanie poslúchla.“

Pán Boh túži priviesť každého človeka k plnosti šťastia, do neba. Pozemský život je bolestnou cestou dozrievania k svätosti, vymaňovania sa z otroctva hriechu a egoizmu a dorastania k nezištnej láske. Pán Boh pripravil a naplánoval pre každého

človeka najlepšiu cestu života, tú najlepšiu pre neho. Najdôležitejšie však je, aby človek pri modlitbe spoznal Božie plány, prijal ich a odvážne vykročil za hlasom povolania. Agneška sa spočiatku chcela vyhnúť myšlienke, že by sa mala stať rehoľnou sestrou. Veľa sa však modlila a postila, aby spoznala Božiu vôľu. Keď sa spýtala svojho spovedníka, ako môže rozoznať, kam ju Boh povoláva, dostala odpoveď: „Najlepším kritériom je hlboká radosť pri pomyslení na životnú cestu, na ktorú ťa Boh volá.“

V auguste 1928 Ganxhe odišla na duchovné cvičenia do mariánskej svätej tyne v Letnici a tam po niekoľkých dňoch modlitby sa definitívne rozhodla odísť na misie a úplne sa zasvätiť Bohu životom v reholi. Nebolo to pre ňu ľahké. Rozhodla sa po dlhom vnútornom boji; pripútaná k svojej rodine snívala o vlastných deťoch a dome. Keď povedala Kristovi „áno“, jej srdce naplnila neopísateľná radosť. Keď sa so svojou novinou podelila s mamou, tá jej dala niekoľko rád: „Musíš patriť len Ježišovi... Musíš byť svätou sestrou... Vlož svoje ruky do Ježišových dlaní a choď s istotou dopredu... Dobre, dcérka moja, choď do rehole, staň sa misionárkou, ale musíš sa úplne odovzdať Bohu a modlitbe...“ Ganxhe napísala žiadosť o prijatie do spoločenstva sestier loretániek v Írsku, ktoré sa venovali vzdelávaniu učiteľiek pre základné školy v Indii. Odpoveď bola kladná. 26. septembra 1928 Agneška odcestovala do Dublinu a tam 12. októbra 1928 začala postulát. Dostala rehoľné rúcho a meno Mária Terézia od Dieťaťa Ježiša. Vzorom svätosti sa jej stala roku 1925 svätorečená svätá Terézia z Lisieux. 6. januára 1929 sa parníkom vydala na ďalekú cestu do Kalkaty. V Darjeelingu na úpätí Himalájí začala noviciát a po dvoch rokoch 24. mája 1931 zložila prvé rehoľné sľuby. „Boli to najkrajšie dni môjho života,“ spomínala po rokoch Matka Terézia.

Večné sľuby zložila 24. mája 1937. Úplne sa dala k dispozícii svojmu jedinému ženíchovi Ježišovi Kristovi, aby silou jeho lásky premieňala svet a premáhala každé zlo. Po večných sľuboch oznámila matka predstavená sestre Terézii, že sa má vrátiť do Kalkaty a má pracovať v St. Mary-High School ako učiteľka zemepisu a dejepisu. Roku 1944 sestre Terézii zverili úlohu riaditeľky školy. Jej žiačky ju zbožňovali, lebo ich prijímala ako milované deti, ale zároveň bola k nim – ako milujúca matka – náročná.

Povolanie k osobitnému poslaniu

27. augusta 1946 sestra Terézia dovŕšila 36 rokov. Pre indický národ to bolo ťažké obdobie. Viac ako štyristo miliónov obyvateľov Indie malo už dosť vyše tristo rokov trvajúcej anglickej koloniálnej nadvlády. Indovia túžili po slobode a usilovali sa ju dosiahnuť i za cenu ozbrojeného boja. Okrem veľkého hnutia „vylúčenia násilia“, ktoré viedol Mahátma Gándhí, početné skupiny moslimských fanatikov vyvolávali nepokoje, ktoré sa končili zabíjaním bezbranných ľudí, požiarmi a hrozným ničením. Obraz ľudskej materiálnej a morálnej núdze spôsobil, že sestra Terézia si začala klásť otázku: „Čo ak Pán odo mňa očakáva čosi iné – väčšmi sa angažovať pre ľudí, ktorí trpia?“ V srdci sa jej odohrával dramatický zápas. Po rokoch spomína na toto obdobie takto: „Nikdy som nemala pochybnosti o svojom rehoľnom povolaní. V hĺbke srdca som však cítila, že Boh ma volá ešte k jednému povolaníu, k inej práci, ale nevedela som, k akej, a nerozumela som, prečo.“

Sestra Terézia mala prežiť svoje každoročné rehoľné duchovné cvičenia 12. septembra 1946 v dome pre novicky v Darjeelingu, ktorý sa nachádzal v pre-

Ganxhe ako sestry Mária Terézia od Dieťaťa Ježiša

foto: archiv MSI

krásnom prostredí na úpäti Himalájí. Ces-
to vala v preplnenom vlaku, ktorý sa
vliekol pomaly a stál na každej stanici.
Sestra Terézia mohla sledovať množstvo
ľudí v krajnej núdzi, na pokraji smrti hla-
dom. Intuícia viery, prameniaca z jej lásky
k Ježišovi, jej vravela, že títo najbiednejší
z biednych sú milovanými Božími deťmi
rovnako ako jej žiačky z bohatých rodín.
Pozerala sa na mladé matky, ktoré si s veľ-
kou nehou túlili k sebe svoje deti. Videla,
ako veľmi trpia pri pohľade na svoje hla-
dom zomierajúce deti. Pri pohľade na túto
otrasnú ľudskú biedu sa jej zmocnili silné
emócie. Znova sa jej dotkli Ježišove slová:
„Veru, hovorím vám: Čokoľvek ste urobili
jednému z týchto mojich najmenších bra-
tov, mne ste urobili“ (Mt 25, 40). Uvedo-
mila si, že keď skladala rehoľné sľub y,
zasnúbila sa s Ježišom, ktorý trpí v týchto
ľuďoch. Cítila sa teda zaviazaná postarať
sa o svojho Ženicha, ktorý žije v týchto
trpiacich a biednych ľuďoch. Po niekoľ-
kých rokoch misijnej práce v Kalkate
jej bolo čoraz viac jasnejšie Ježišovo vola-
nie, aby začala svoje nové poslanie. Už
nemala pochybnosti, že to Ježiš ju pobáda:
„Musíš ísť a slúžiť chudobným!“ Spo-
čiatku sa bránila a prosila Ježiša, aby si
našiel niekoho vhodnejšieho a šľachetnej-
šieho. V srdci však počula Ježišovu nalie-
havú výzvu, aby začala nové poslanie
uprostred najbiednejších. Počula Ježišov
hlas v agónii na kríži: „Žiznim!“ Porozu-
mela, že Ježiš túži po našej ľudskej láske.
Čaká na nás a dáva nám šancu milovať ho
v tých najbiednejších z biednych.

„Cítila som,“ písala Matka Terézia
po rokoch, „že Pán odo mňa očakáva,
aby som opustila pokojný život v lone
môjho rehoľného spoločenstva a aby som
vyšla do ulíc slúžiť chudobným. Poslanie
bolo jasné a zreteľné: mala som opustiť
múry kláštora a žiť uprostred biednych.
Ale nie hocikakých biednych. Vyzýval ma
slúžiť zúfalým, najbiednejším z najbied-
nejších v Kalkate, tým, ktorí nemajú nič
a nikoho; tým, ku ktorým sa nikto nechce
priblížiť, pretože sú zdrojom nákazy, špi-
naví, plní mikróbov a červov; k tým, ktorí
nemôžu ísť dokonca ani žobrať, pretože
sú nahí, nemajú ani kus handry, ktorú
by si dali na seba; k tým, ktorí už neje-
dia, lebo už nemajú ani silu jesť; k tým,
ktorí vysilení padajú na uliciach, zničení,
vedomí si svojej smrti; k tým, ktorí už ani
neplačú, lebo už nemajú ani slz. Práve
takýchto ľudí mi ukázal Ježiš počas tej
cesty, aby som si ich zamilovala. V Dar-
jeelingu som skončila duchovné cviče-

nia a premýšľala som nad poslaním, ktoré
som dostala. Keď som sa vrátila do Kal-
katy, rozhodla som sa odísť zo spoločen-
stva sestier loretánok, aby som mohla
slobodne, celou bytosťou slúžiť najchu-
dobnejším. Vedela som, že Boh si chce
poslúžiť mojou biedou, mojou slabosťou,
mojim životom na to, aby tým najbiednej-
ším preukázal svoju lásku...“

Kalkatský arcibiskup vyše dva roky
nedovolil sestre Terézii opustiť kláštor.
Až v januári 1948 jej dovolil poslať žia-
dost' do Ríma. Kladná odpoveď z Vati-
kánu prišla o šesť mesiacov. Sestra Terézia
zamenila doterajší habit za biele sáří, naj-
rozšírenejší odev medzi chudobnými
Indmi. Keď ráno 16. augusta 1948 opu-
stila kláštor loretánok, prepadla ju panika.
Bola úplne sama, bez strechy nad hlavou,
bez peňazí, bez práce a nevedela, kam
ísť, aby si niečo zajedla a našla nejaký
úkryt na noc. Ocitla sa v situácii ľudí,
ktorí nemajú úplne nič. Aj naďalej bola
viazaná rehoľnými sľubmi chudoby, čis-
toty a poslušnosti. Dostala od pápeža len
povolenie žiť mimo kláštora, aby mohla
založiť nové rehoľné spoločenstvo.

„Skutočná láska musí bolieť“

Matka Terézia často hovorievala, že
skutočná láska musí bolieť a že chudobu
nestvoril Boh, ale ja a ty, lebo sa nedoká-
žeme deliť. Chudobní, ktorým túžila slú-
žiť, boli väčšinou chorí, posiatí ranami
a malomocenstvom. Potrebovali lekár-
sku starostlivosť. Matka Terézia sa chcela
naučiť lepšie poskytovať prvú pomoc,
pichať injekcie a ošetrovať rany. Preto
odišla do Patny v strednej Gange a uro-
bila si ošetrovateľský kurz, ktorý organi-

foto: archív MSI

**„Boh si chce
poslúžiť mojou
biedou, mojou
slabosťou, mojim
životom, aby tým
najbiednejším
preukázal svoju
lásku.“**

zovali misionárky svätej Agáty. Po jeho
skončení sa vrátila do Kalkaty a svoju
službu začala na sviatok Narodenia
Pána. V tento deň sa vlastne Boží Syn
stal opravdivým človekom, zjedno- ▷

foto: archív MSI

for. archiv MSI

„Keď sa modlíme, vtedy veríme. Keď veríme, vtedy milujeme. Keď milujeme, vtedy slúžime.“

til sa s každou ľudskou bytosťou a daroval jej nekonečnú hodnotu a dôstojnosť. O tejto hodnote človeka nerozhoduje inteligencia, farba pleti, pôvod, majetkové pomery, ale len samo človečenstvo, ktoré je posvätné, lebo je s ním zjednotený Kristus. Takú istú hodnotu a také isté právo na život a slobodu svedomia má duševne postihnutý človek aj nositeľ Nobelovej ceny, žobrák i miliónár, počaté dieťa i dospelý človek. Matka Terézia teda spojila svoju prácu uprostred chudobných s tou najradostnejšou, ale pre mnohých šokujúcou pravdou, ktorú objavila v Kristovom vtelení, že v krehkosti a biede svojho tela je každý človek veľký, pretože je Božím dieťaťom. A teda tí úbožiaci, ktorým Matka Terézia chcela zasvätiť svoj život, mali takú istú kráľovskú hodnotu ako každá ľudská bytosť, pretože aj oni sú rovnocenní s inými, pretože sú Božimi deťmi! „Odchod od sestier

loretánok,“ spomína Matka Terézia, „bol pre mňa bolestivým zážitkom. V kláštore som žila nepoznajúc ťažkosti. Nikdy mi nič nechýbalo. Teraz bolo všetko inak. Spala som, kde sa dalo, na podlahe často v rozpadajúcich sa barakoch, kde pobehovali myši; jedla som to, čo moji zverenci, a len občas, keď bolo vôbec niečo na jedenie. Ale vybrala som si tento život, aby som doslovne uskutočňovala evanjelium, zvlášť keď hovorí: ‚Bol som hladný a dali ste mi jesť, bol som nahý a zaodeli ste ma, bol som vo väzení a navštívili ste ma.‘ V najubohejších z úbohých obyvateľov Kalkaty som milovala Ježiša; a keď človek miluje, necíti utrpenie ani ťažkosti. Od začiatku som nemala čas, aby som sa nudila. Počet detí, ktoré som zhromaždila v prvý deň svojej činnosti na predmestí Motijhil, rýchlo rástol. O tri dni ich bolo už 25 a na konci roka 41. Po mnohých rokoch na tomto mieste bola založená škola s počtom 500 detí. Mojim povolaním bolo slúžiť najubohejším uprostred úbohých. Skrze deti som sa dostala do najopustenejších kútov Kalkaty. V tom čase bolo v meste okolo milión bezdomovcov. Chodila som od domu k domu a snažila som sa byť nejakým spôsobom užitočná. Pomáhala som tým, čo spali na uliciach, a tým, čo sa živili odpadkami. Stretávala som sa s najväčším utrpením nevidiacich, postihnutých malomocných, ľudí so znetvorenými tvármi a zdeformovanými telami, neschopných udržať sa na nohách, ktorí za mnou štvornožky chodili a prosili o kúsok jedla. Jedného dňa som v kope odpadkov našla takmer mŕtvu ženu. Jej telo bolo dohryzené myšami a mravcami. Zanesla som ju do nemocnice, ale tam mi povedali, že ju neprijmú, lebo nemôžu pre ňu už nič urobiť. Ohradila som sa, že neodídem, dokiaľ ju neprijmú. Dlhú dobu sa medzi sebou dohadovali, až napokon súhlasili. Tá žena sa zachránila. Neskôr, keď mi ďakovala za to, čo som pre ňu urobila, mi povedala: ‚Neuverili by ste, že to ma môj syn vyhodil na smetisko.‘ Jedného dňa som potrebovala konečne nájsť nejaký prístrešok pre niekoľkých opustených. Hľadajúc som chodila celé hodiny pod páliacim slnkom. Večer som sa nemohla udržať na nohách a cítila som, že omdliem od únavy. Až vtedy som si uvedomila, ako musia byť títo úbožiaci vyčerpaní pri neustálom hľadani kúska jedla, liekov, či strechy nad hlavou. Žila som celkom odovzdaná Bohu a on ma sprevádzal. Cítila som jeho prítomnosť v každej chvíli a prežívala jeho

bezprostrednú pomoc. Jedného dňa, keď som prechádzala ulicami Kalkaty, podišiel ku mne katolícky kňaz a poprosil ma o príspevok na katolícku tlač. V to ráno som vyšla z domu s celým svojím majetkom – piatimi rupiami. V priebehu dňa som z toho vynaložila štyri rupie na chudobných. Ostala mi jedna na prežitie nasledujúceho a ďalších dní, dokiaľ nenájdem nejakú pomoc. Dúfajúc v Boha som dala kňazovi posledné peniaze. V myslí som sa takto modlila: ‚Pane, už nemám nič. Teraz sa musíš postarať o mňa ty.‘ Podvečer prišiel do mojej chatky neznámy človek. Podal mi obálku so slovami: ‚To je na prácu, ktorú robíte.‘ Bola som prekvapená, pretože svoju apoštolskú prácu som začala len pred niekoľkými dňami a nikto ma ešte nepoznal. Otvorila som obálku a našla som v nej 50 rupií. Bol to pre mňa hmatateľný znak Ježišovho súhlasu s mojou prácou.“

V Kalkate najubohejší zomierajú na chodníkoch úplne opustení. Matka Terézia v nich videla trpiaceho Ježiša, ktorý očakáva pomoc. Pre ňu všetci tí ľudia odvrhnutí spoločnosťou – starí, malomocní, znetvorení chorobou – boli Božimi deťmi, jej najdrahšími bratmi, a preto túžila, aby odchádzali z tohto sveta s istotou, že ich niekto miluje, aby mohli umrieť na posteli, aby mali pri sebe niekoho, kto by sa o nich zaujímal. Hovorila: ‚Sú Božimi deťmi, musia zomierať s úsmevom na perách.‘ To bol hlavný dôvod, prečo založila nemocnicu – lazaret pre umierajúcich.

„Dom pre umierajúcich je jedna z iniciatív, ktorá mi najviac leží na srdci,“ hovorí Matka Terézia. „Stal sa svätým miestom, lebo v ňom každý deň dochádza k skutočnému kontaktu medzi nebom

for. archiv MSI

a zemou; mnoho ľudí tu končí svoj pozemský život, aby sa spojili s Bohom Otcom. Keď sprevádzam týchto ľudí, veľmi konkrétne cítim prítomnosť Boha. Jedného dňa sestry priniesli z ulice muža, ktorý mal telo pokryté ranami plnými červov. Zomieral. Začala som ho umývať a ošetrovať. Napoly vyhasnutým zrakom sledoval každý môj pohyb. Pomaly sa jeho tvár čoraz viac rozjasňovala. „Trpíš?“ spýtala som sa. „Áno, veľmi,“ odpovedal slabým hlasom a dodal: „Ale som šťastný. Celý život som žil bez domova a teraz obklopený veľkou starostlivosťou a láskou umriem ako anjel.“ Inokedy zasa priniesli ženu, ktorá nejavila známky života. Umyla som ju, postarala som sa o ňu a láskavo som sa jej prihovarila. Neskôr som ju opatrne položila na lôžko. Vtedy ma chytila za ruku a usmiala sa. Nikdy som sa nijakej tvári nevidela taký pekný úsmev. Sotva počuteľným hlasom zašepkala „Ďakujem“ a navždy zavrela oči.

Pápež Ján Pavol II. pri návšteve Indie navštívil aj dom pre umierajúcich a dlho sa v ňom zdržal. Nakŕmil niekoľkých starcov a bol prítomný pri smrti troch ľudí. Po celý čas nedokázal vysloviť ani jediné slovo. Bol hlboko dojatý a z očí mu tiekli slzy. Dovtedy sme do domu pre umierajúcich prijali asi 80000 ľudí, z ktorých viac ako polovica zomrela. Nemožno ostať ľahostajným voči smrti, keď vieme, že je najdôležitejším momentom v živote človeka. Vždy, keď mi niekto zomiera v rukách, ako keby to zomieral Ježiš. Slúžim mu s láskou, ktorá privádza k Bohu. Dom umierajúcich sa stal svätým miestom. Je tu Boh. Zomierajúcich privádzajú v sanitkách, na vozoch alebo ručne ťahaných vozíkoch. Sestry ich umyjú, obviažu, ošetrí a modlia sa pri ich prechode do večnosti. Významný indický politik verejne prisľúbil, že nás z domu pre umierajúcich vyženie. Prišiel si dom pozrieť, aby získal proti nám argumenty. Prešiel medzi radmi hospitalizovaných a pozeral sa na pracujúce sestry. Ich služba vyvolala v ňom silné pocity. Videl, ako sa s veľkou láskou obetovali, ako na tých vychudnutých telách čistili rany, ako kŕmili tých, ktorí sami neboli schopní sa najesť. Keď odišiel, povedal ľuďom, ktorí naňho čakali: „Prisľúbil som vám, že odtiaľto sestry vyženie. A urobím to, ale len pod podmienkou, že sem privediete vaše matky, vaše ženy a sestry, vaše dcéry, aby robili prácu, ktorú vykonávajú teraz sestry. V chrámoch máte bohyne z kameňa; tu však máte živé bohyne.“

foto: archiv MSI

Misionárky lásky

Na počiatku roku 1949 sa k Matke Teréziie pridali prvé mladé dievčatá, ktoré sa túžili zasvätiť službe najubohejším. Na začiatky nového spoločenstva Matka spomína nasledovne: „V roku 1949 začali prichádzať prvé povolania. Prvých desať dievčat, ktoré sa hlásili, boli moje žiačky zo školy, kde som učila. Jedna po druhej sa zasväcovali Bohu, aby mohli slúžiť tým najubohejším z úbohých. Chceli sa úplne darovať Bohu. Svätý Otec Pius XII. potvrdil Kongregáciu misionárok lásky 7. októbra 1950 na sviatok Panny Márie ružencovej. Najdôležitejším cieľom novozaloženej Kongregácie bolo naplnenie nekonečnej Ježišovej túžby po láske ľudských duší, ktorú Ježiš prejavil v agonii na kríži; a to prostredníctvom sľubov čistoty, chudoby a poslušnosti, modlitby, ťažkej práce, námahy pre spásu a zasvätenia sa v službe pre najbiednejších z biednych. Najdôležitejšou úlohou sestier je modliť sa, milovať a slúžiť; len tak môžeme svoju lásku k Bohu uviesť do života a pretaviť ju do služby svojim bližným. Robíme to tým, že slúžime Kristovi, ktorého nachádzame v každom trpiacom núdzom. Keď sa modlíme, vtedy veríme. Keď veríme, vtedy milujeme. Keď milujeme, vtedy slúžime. Naše

„Úbohým a trpiacim máme preukazovať lásku, akou si ich zamiloval Boh.“

osobitné poslanie spočíva v spolupodieľaní sa na spásu a v zasvätení sa najubohejším spomedzi úbohých. Ježiš nás posielal naplnených jeho Duchom lásky, aby sme ohlasovali evanjelium lásky a súcitu k najubohejším spomedzi úbohých na celom svete. Nazývame sa Misionárky lásky, lebo „Boh je láska“. Úbohým a trpiacim máme preukazovať lásku, akou si ich zamiloval Boh. Výsledky sú vždy úžasné. Keď sme jedného dňa v Indii opatrovali mrzáka postihnutého gangrénou, americký novinár, ktorý sa na mňa pozeral, povedal: „Nerobil by som to ani za milión dolárov.“ „Ani ja,“ odpovedala som mu. „Robím to však z lásky k Bohu. Keď sa dotýkam trpiaceho človeka, dotýkam sa tela trpiaceho Krista.“ Až vtedy novinár pochopil, aká je najdôležitejšia motivácia našej služby uprostred tých najubohejších.“

Roku 1959 sa Misionárky lásky začali v Kalkate venovať malomocným, ktorých bolo okolo 30 000. Otvorili ambulanciu pre malomocných a založili ▷

Mesto pokoja – osadu pre malomocných, ktorí tam mohli žiť spolu so svojimi rodinami. Malomocní boli pre Matku Teréziu Božími deťmi. Ježiš zomrel na kríži aj za nich. I keď boli postihnutí takým ťažkým utrpením a otrasnými životnými podmienkami, mali väčší než iní ľudia účasť na tajomstve Ježišovho vykupiteľského umučenia. „Keď sa dotýkam tela malomocného, z ktorého každej jeho čiastky vychádza zápach, dotýkam sa Kristovho tela, ako keď ho prijímam v Eucharistii. Malomocenstvo je nepochybne strašná choroba, ťažko sa znáša, ale je menším nešťastím ako pocit, že sú zbavení lásky, nechcení a odvrhnutí. Krajná samota, s akou sa stretávam u niektorých ľudí v bohatých krajinách, je horšia než malomocenstvo,“ povedala Matka Terézia.

V samotnej Indii sa sestry Matky Terézie starajú o 150 tisíc malomocných, ktorých treba nakŕmiť, ošatiť a venovať im lekársku starostlivosť. Chorí potrebujú drahé chirurgické zákroky a lieky. Matka Terézia a jej sestry nemajú nič. Žijú tak, ako ich zverenci – čiže najubohejšie spomedzi úbohých. Rehoľné pravidlá sú v tomto neobyčajne tvrdé. Povoľujú rehoľníčkam vlastniť len to najnevyhnutnejšie minimum: biele sári a jednoduché sandále. Keď musí niektorá sestra zme-

„Vybrala som si tento život, aby som doslovne uskutočňovala evanjelium.“

foto: archiv MSI

Matka Teresa ze swoimi siostrami na audiencji u Ojca Świętego

niť miesto pobytu, je pripravená na cestu v priebehu desiatich minút a celý jej majetok sa zmestí do malej tašky. „Základným dôvodom tejto chudoby,“ hovorí Matka Terézia, „je láska. Tí, ktorým pomáhame, nie sú chudobní z vlastnej vôle, avšak naša chudoba je výsledkom dobrovoľnej voľby. Chceme byť chudobní podľa Ježišovho vzoru, ktorý hoci bol bohatý, rozhodol sa narodiť, žiť a pracovať uprostred biednych.“ Sestry úplne dôverujú v Božiu prozreteľnosť. „Každý deň koná Boh pre nás skutočné zázraky,“ spomína Matka Terézia, „a zažívame to veľmi konkrétne. Keby nebolo tých každodenných zázrakov, nemohli by sme pokračovať v našej činnosti, nemohli by sme nič urobiť. Prozreteľnosť sa štedro stará každý deň o mňa, o moje sestry a o tých, čo sú nám zverení. Robí to cez podnikateľov, inštitúcie, podniky, ropné spoločnosti a vlády. Ale robí to predovšetkým cez malé dary ľudí, ktorí disponujú skromnými ekonomickými prostriedkami. Práve tieto dary majú najväčšiu hodnotu, lebo ľudia ich môžu venovať iba vtedy, ak sa sami niečoho zrieknu. Vďaka tomu je toto ich gesto autentickým prejavom lásky. Ani jedna zo sestier, ktoré sú zodpovedné za chod domu, by nemohla pokojne spať, keby nemala pevnú vieru v Boha. Takmer nikdy nemáme dostatok prostriedkov potrebných na jeden týždeň, a niekedy nemáme ani to, čo je nevyhnutné na prežitie do večera. Ale vždy, aj keď na poslednú chvíľu, prichádza riešenie. Pán „našepkáva“ rôznym ľuďom, aby nám priniesli práve to, čo potrebujeme na prežitie. Keby pomoc neprišla, mali by sme problémy.“

V Kalkate dennodenne pripravujeme pokrm pre 9 000 ľudí. Raz ráno mi prišla jedna zo sestier povedať, že už máme prázdnu komoru. Bolo to vo štvrtok. Vyzeralo to na neveselý koniec týždňa. Prvý raz som sa neočakávane ocitla v takej situácii. „Musíme to povedať našim zverencom,“ povedala spomínaná rehoľníčka. Moja odpoveď znela: „Počkajme ešte, teraz choď do kostola a predlož Ježišovi náš problém.“ Aj ja som sa modlila a čakala som, čo sa bude diať. V piatok ráno o deviatej prišlo nákladné auto plné pečiva, džemu a mlieka. Som presvedčená, že to zariadil Boh, aby nám pomohol.“ Takéto zázraky Božej prozreteľnosti sa dejú každý deň vo všetkých domoch Misionárok lásky.

Po desiatich rokoch práce v Kalkate od roku 1959 Misionárky lásky začali pracovať v celej Indii a po schválení pápežom Pavlom VI. pracujú od roku 1965 na všetkých kontinentoch. Dnes na 600 misijných miestach v 127 krajinách pracuje vyše 4 000 Misionárok lásky, s ktorými spolupracujú asi 4 milióny laikov na celom svete. Sestry nasýtia vyše pol milióna rodín, učia 20 000 detí a starajú sa o 90 000 malomocných.

Matka Terézia zomrela 5. septembra 1997. Priamy prenos z pohrebu 13. septembra vysielali všetky najväčšie svetové televízne stanice. Jej telo viezli ulicami Kalkaty na delovej lafete, na ktorej viezli aj telo Mahatma Gándhího. Tá drobná zvráskavená sestrička z Kalkaty sa úplným odovzdaním Kristovi stala pokladom pre svet. Premieňala ho láskou, ktorá je jedinou nádejou pre svet.

Niekoľko rokov pred smrťou jej istý novinár položil otázku: „Matka, bojte sa smrti?“ Odpovedala: „Nie, vôbec nie. Umrieť znamená vrátiť sa domov. Vy sa bojíte vrátiť domov k svojim blízkym? Ja s netrepezivosťou očakávam okamih smrti. Vtedy stretnem Ježiša a všetkých ľudí, ktorých som sa v tomto živote usilovala obdať láskou. Stretnem všetky tie deti, ktoré som sa usilovala zachrániť, i tie, ktoré mi umierali v rukách a považovali ma za svoju mamu. Stretnem všetkých biednych, ktorým som pomáhala, umierajúcich, ktorí naposledy vydýchli v dome v Kalkate, ktorý som vybudovala pre nich. Jednoducho stretnem všetkých, ktorí mi boli drahí tu na zemi. Takže to bude nádherné stretnutie. Nemyslíte?“ Keď to hovorila, jej tvár žiarila radosťou a pokojom.

páter M. Piotrowski TChr ■

foto: archiv MSJ

Ako nájsť poklad viery?

Nikdy, ani na chvíľu som nezapochybovala o jestvovaní Boha, ale viem, že sú aj takí ľudia. Ak túžiš nájsť vieru v Boha a nadviazať s ním osobný kontakt, začni najprv pomáhať druhým, preukazuj im lásku a prinesie ti to osobitné milosti, ktoré premenia tvoju dušu. Vtedy sa postupne začneš otvárať a zakusovať radosť, akú môže dať len Božia láska. Láska a viera idú ruka v ruke, dopĺňajú sa. Skutočná viera sa prejavuje vždy cez lásku. Ľudia strácajú vieru, pretože dovoľia, aby ich ovládal egoizmus a honba za peniazmi.

Ak sa chceš naučiť veriť a milovať, pozerať na Ježiša, odovzdávaj sa mu v každodennej modlitbe a úplne mu dôveruj ako dieťa. Len vtedy zmiznú tvoje pochybnosti a budeš mať v srdci pokoj. Ježiš povedal: „Ak nebudete ako deti, nevojdate do nebeského kráľovstva.“

Prijímaj, čo ti Boh dáva, a za všetko sa mu odplácaj hlbokou vďačnosťou. Ak ťa Boh obdaroval veľkým bohatstvom, usiluj sa ho dobre zužitkovať, podel sa s inými a zvlášť s tými, ktorí nemajú nič. Vždy sa usiluj deliť s inými, lebo hoci aj malá pomoc ich môže zachrániť

od zúfalstva. Pamätaj na to, aby si sa nezháňal za majetkom väčšmi ako treba. Buď spokojný s tým, čo máš.

Rozhodni sa pre každodennú modlitbu

Vždy začínam modlitbu v tichu, pretože Boh sa prihovára v tichosti srdca. Boh je priateľom ticha – musíme Boha počúvať, lebo dôležité nie je to, čo hovoríme my, ale čo nám chce povedať on. Modlitba je pokrmom duše. Čím je krv pre telo, tým je modlitba pre dušu. Vďaka

modlitbe sa naša duša stáva čistou a šľachetnou. Čisté srdce môže vidieť Boha, môže volať k Bohu a vnímať Božiu lásku v iných ľuďoch. Mať čisté srdce znamená byť otvorený a úprimný vo vzťahu k Bohu a nič pred ním neukrývať. Ak hľadáš Boha a nevieš, kde svoje hľadanie začať, nauč sa modliť a rozhodni sa pre každodennú modlitbu. Hľadaj ho v tichu, v modlitbe, klaňaj sa mu prítomnému v Eucharistii, a vtedy ho nájdeš v trpiacich a núdzných. Môžeš sa modliť vždy a všade.

Ak sa budeme modliť, dostaneme odpoveď na všetky otázky, ktoré nás trápia. Bez modlitby by som nedokázala pracovať ani pol hodiny. Boh mi dáva silu vďaka modlitbe. Začínaj a konči svoj deň modlitbou. Vracaj sa k Bohu ako dieťa. Ak ti padne zaťažko ísť sa modliť, môžeš povedať: „Príď, Duchu Svätý, veď ma, osvećuj moju myseľ, aby som sa vedel modliť.“ Pri modlitbe poďakuj Bohu za všetky dary, lebo všetky veci pochádzajú od neho, sú to jeho dary tebe. Môžeš odriekať Otče náš, Zdravas' Mária, ruženec, Verím v Boha a všetky všeobecne známe modlitby. Keď uveríš v Boha ▷

„Pozeraj sa na Ježiša, odovzdávaj sa mu v každodennej modlitbe a úplne mu dôveruj ako dieťa. Len vtedy zmiznú tvoje pochybnosti a budeš mať v srdci pokoj.“

foto: archiv MSI

a v moc modlitby, zvíťaziš nad všetkými pocitmi malomyselnosti, strachu a samoty, ktorým ľudia bežne podliehajú. Rozhodni sa pre každodennú modlitbu. Modlitba rozširuje srdce, ktoré sa otvára na Boha, a Boh sám sa nám dáva ako dar. Proste a hľadajte a vaše srdce sa stane také veľké, že bude schopné prijať Boha a uchovať si ho v srdci.

Láska sa začína doma, preto je veľmi dôležitá rodinná modlitba. Ak sa budete spolu modliť, zostanete spolu, budete sa vedieť navzájom obdarovať láskou, akou Boh obdarúva každého z vás. Deti treba učiť modliť sa a rodičia sa musia modliť spolu s deťmi. Ľudia sa obracajú na mňa s otázkou, akú radu môžem dať rozvedeným manželstvám? Vždy odpovedám: „Nech sa spolu modlia a navzájom si odpúšťajú.“ Deťom z rozvrátených rodín hovorím to isté: „Modlite sa a odpúšťajte.“ Aj slobodným matkám zbaveným rodinného zázemia hovorím: „Modlite sa a odpúšťajte.“

Využi dar spovede

Na našej ceste k plnosti šťastia je jedna vec úplne nevyhnutná: spoveď. Spoveď je akt pokory, sviatosť lásky a odpustenia, v ktorej dovoľujem Ježišovi, aby ma oslobodil od všetkého, čo rozdeľuje a ničí. K spovedi musíme pristupovať s veľkou jednoduchosťou – ako deti.

Ak ťa niečo trápi, choď na spoveď a očisti si srdce, lebo Ježiš ti cez kňaza všetko odpustí. Je to zázračný Boží dar, vďaka ktorému môžeme obťaženi hriechom pokľaknúť v spovednici a už o chvíľu odísť úplne očistení.

Každý večer pred spaním si urob spytovanie svedomia (lebo nevieš, či dožiješ do rána!). Všetko, čo ťa gniavi, čo ťaží tvoje svedomie, musíš vyznať v spovedi a potom urobiť nápravu. Napríklad ak si niekomu niečo ukradol, treba mu to vrátiť. Ak si niekomu ukrivdil, bez otáľania ho hneď odpros. Ak to nie je možné, tak aspoň Bohu vyznaj, že to veľmi ľutuješ. Ako dobre je ísť na spoveď a oslobodiť sa od ťažoby, ktorá nás gniavi, a mať zase čisté srdce.

Hriech kráča s nami, je v nás. Nikdy sa nenechaj znechutiť a neprepadni zúfalstvu, len ver vo vrúcnu Božiu lásku. Sme pre neho veľmi vzácní, preto nás miluje. Miluje nás tak vrúcne, že nás utvoril svojimi rukami. Keď sa ti zdá, že ti srdce pukne od bolesti, vtedy si pomysli: „Som pre neho veľmi vzácný, miluje ma. Pozná ma po mene. Som jeho vlastníctvom.“

Nezabúdajte, že Boh je milosrdným Otcom všetkých ľudí. Sme jeho deti a vždy nám odpustí, oslobodí nás a uzdraví, len čo sa k nemu obrátíme. Avšak predtým sa zahĺb do vlastného srdca, či v ňom neprechovávaš hnev k ľuďom, ktorým nedokážeš odpustiť, lebo nie je možné obrátiť sa k Bohu s prosbou o odpustenie, ak sami nedokážeme iným odpustiť. Pamätajte, že ak vaša ľútosť bude naozaj úprimná, vyvierajúca z čistého srdca, v Božích očiach budete očistení. Modlite sa za to, aby ste dokázali odpustiť tým, ktorí vás rania alebo ktorí vám nie sú sympatickí, a odpúšťajte tak, ako aj vám bolo odpustené.

Objav poklad Eucharistie

Ak sa budeme klaňať Ježišovi v Eucharistii, dokážeme ho uvidieť v ponížených a zanedbaných telách úbohých ľudí. Deň začíname účasťou na svätej omši, na svätom prijímaní a končíme ho

zasa hodinovou adoráciou, ktorá nás približuje k Ježišovi, zjednocuje nás s ním a s úbohými – cez službu im slúžime jemu. Nevieť si predstaviť ani jeden deň bez Eucharistie. Dotýkam sa Ježiša, milujem ho a slúžim mu v biednych, posilňovaná jeho láskou. Sme stvorení pre lásku, tak veľmi túžime po Bohu. Preto sa Ježiš s nami delí o svoj božský život a lásku, keď sa nám dáva ako pokrm v Eucharistii. Musíme ho prijímať s čistým srdcom. Moja najväčšia láska je Ježiš v Eucharistii. V nej ho stretám, prijímam ho, milujem a potom ho nachádzam a slúžim mu v tých najúbohejších z úbohých. Keby som denne neprijímala Eucharistiu, môj život by bol prázdny. Len vďaka horlivej modlitbe a svätému prijímaniu môžeme žiť s Ježišom, pre Ježiša a pre našich úbohých. Nemôžeme oddeliť svoj život od Eucharistie. Ľudia sa nás pýtajú: „Odkiaľ čerpáte radosť a silu k tomu všetkému, čo robíte?“ Dostávame to všetko od Krista prítomného v Eucharistii. Preto je Eucharistia centrom nášho života... Bez Ježiša by som nebola schopná prežiť ani jeden deň, dokonca ani jedinú hodinu svojho života.

Nájsť zmysel utrpenia

Nie je možné nasledovať Ježiša bez toho, aby sme neprijali kríž. Každý musí vziať svoj kríž a pomáhať Ježišovi na jeho ceste na Kalváriu, lebo len vtedy môžeme mať spolu s ním aj radosť zo zmrtvýchvstania. Utrpenie nie je tresom, ale je znamením toho, že sme sa priblížili natoľko k Ježišovi trpiacemu na kríži, že nás môže vybozkávať, prejavíť nám svoju lásku a dať nám tak účasť na svojom poslaní. Nikdy nedovoľte, aby ste počas temna utrpenia zabudli na to, že v zjednotení s Kristom sa utrpenie stáva cestou vedúcou do radosti zmrtvýchvstania.

Najťažšou chorobou bohatého západu je nedostatok viery a lásky a zároveň pocit, že nás nikto nepotrebuje. Fyzické zdravotné ťažkosti môžeme liečiť rôznymi liekmi, ale osamotenosť, zúfalstvo a nedostatok nádeje môžeme liečiť jedine vierou a láskou. Veľa ľudí na svete umiera od hladu, ale oveľa viac ich zomiera z nedostatku viery a lásky. Chudoba na západe je osobitným druhom chudoby, spôsobenej osamelosťou, ktorá vyplýva z nedostatku viery, z uzatvorenia sa pred Bohom, z nedostatku duchovného života. Hlad po láske je hladom po Bohu.

Matka Terézia ■